

RAHANDUSMINISTEERIUM

ÜP elluviimisega kaasnevate mõjude hindamine

Ootused

Tuuli Veersalu

Planeeringute nõunik / RaM REHO

10. juuni 2020

RaM REHO kokkupuude KSHga

Kokkupuude KSHga

1. Oma pädevusvaldkonnast lähtudes ettepanekud ÜP lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta; hinnang KSH väljatöötamise kavatsuse asjakohasuse ja piisavuse kohta (PlanS § 81 lg 2)
2. Tutvumine ÜP ja KSH aruande eelnõu avalikule väljapanekule esitatud materjalidega, vajadusel tähelepanekud KOVile (PlanS § 82 lg 4)
3. Kooskõlastamisele saadetud ÜP ja KSH aruande eelnõu materjalide kohta arvamuse andmine (PlanS § 85 lg 1)
4. Heakskiitmisel: **KSH menetluse** ja planeeringu **õigusaktidele** ning maakonnaplaneeringule ja riigi eriplaneeringule **vastavuse kontrollimine** (PlanS § 90 lg 3)

Asjakohased mõjud

Mõjud – asjakohased mõjud

KeHJS
Keskkonnamõju ehk **tavaline mõju** - igapäevaelus tavaliselt tähelepanu ei vaja, aktsepteeritava ulatusega

PlanS
Asjakohased majanduslikud, kultuurilised, sotsiaalsed (sh tervise) ja looduskeskkondlikud **mõjud**

KeHJS
Oluline mõju - tuleb tegeleda alati, avaldumisel võivad kaasneda tõsised tagajärjed

- 1) **kõik** konkreetse planeeringu elluviimisega kaasnevad **olulised mõjud** ning
- 2) **tavalised mõjud ulatuses, mis** konkreetse planeeringu koostamisel **vajavad mingil põhjusel hindamist**

Asjakohased mõjud

- ÜP elluviimisega kaasnevate asjakohaste mõjude hindamine on ruumilise planeerimise lahutamatu osa ja nendega arvestamine aitab kaasa parima võimaliku planeeringulahenduse koostamisele
- Asjakohase mõjuga arvestamise/mittearvestamise üle otsustaja on KOV
- **KOVil** tuleb pidevalt ja mõjude hindamise üleselt **koondada alusteavet, et põhjendatult otsustada**, millise planeeringulahendusega või lahenduse variantidega edasi töötatakse, milline lahendus vastu võetakse ja milline lõpuks kehtestatakse

Ülesanne (PlanS)

Planeerimisalase tegevuse korraldaja (KOV) ülesanne on:

planeeringu elluviimisega kaasnevate asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete [sh tervise] ja looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine, sealhulgas keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine (PlanS § 4 lg 2 punkt 5)

Kuidas hinnatakse?

- Asjakohaste mõjude hindamiseks ei ole sätestatud õigusaktidega menetlus-, sisu-, ega pädevusnõudeid
- Suure osa **asjakohaste tavaliste** mõjude hindamist saab samaaegselt käsitleda nii mõju hindamisena kui ka parima planeeringulahenduse väljatöötamisena
- **Asjakohaste tavaliste** mõjude hindamist enamasti eraldi ei fikseerita, hindamise tulemus avaldub kaalutletud planeeringulahenduses või –otsuses

Ootused

- Veenduda, et asjakohaste tavaliste mõjudega arvestamiseks on töörühmal olemas nõutavad teadmised. Vajadusel on otstarbekas kaasata planeeringulahenduse väljatöötamisse valdkondliku pädevusega spetsialistid
- Eraldi teadvustamist ja hindamist vajavad asjakohased olulised mõjud, mida ei hinnata tavapärase KSH raames. Leida sobiv hindamise viis (n: eksperthinnang, uuring, erldiseisev olulise mõju hindamine, KSH raames teemade laiendamine)
- Asjakohaste oluliste mõjude hindamine on otstarbekas fikseerida. On üks osa ÜP põhjendustest. Seetõttu peab vastav teave jõudma planeeringusse koos arvestamise / mittearvestamise põhjendustega
  - Analüüs ja nõustamine – konsultant
  - **Mõjusid teadvustav ja arvestav otsus - langetab ja motiveerib KOV**

Oluline negatiivne mõju
Oluline soodne mõju

Ootused

- Asjakohaste mõjude hindamisel **tuvastatakse olulised mõjud**, mis planeeringu elluviimisega kaasneda võivad
- **Negatiivseid mõjusid ennetatakse või leevendatakse, positiivseid võimendatakse** planeeringu koostamisel

vt lisaks:

<https://planeerimine.ee/juhendid-ja-uuringud/yp-noustik/>

<https://planeerimine.ee/yldplaneering/yp-menetlus/>

https://planeerimine.ee/static/sites/2/up_asjakohase_mojud-3.-4.06.19_e.kautlenbach.pdf

Peegeldusi

Ruumilise planeerimise roheline raamat (2020)

<https://planeerimine.ee/prr/>

- 2016. aastal OECD koostatud Eesti keskkonnaülevaates on märgitud, et KSH mõju sisulistele planeeringuotsustele on väike
Allikas: OECD/ECLAC (2016), OECD Environmental Performance Reviews: Estonia 2016, OECD Publishing, Paris.
- Võidakse keskenduda looduskeskkonna mõjudele, teadvustamata võivad jääda planeeringu elluviimisega kaasnevad muud asjakohased mõjud, näiteks lasteaiakohtade vajadus, laiemad regionaalsed mõjud või ühistranspordivõrgu ümberkorraldamise vajadus
- KSH ettepanekut sobivaima alternatiivi kohta on planeerimisprotsessides sageli tajutud planeerimisotsusena, kuigi see annab otsustajale kõigest kaalutluse alused otsuse langetamiseks

Huvigruppide ootused/arvamused

- KOVi ootus on adekvaatne KSH, millest selgub, kas piirangud on õigustatud (sh, kas jäävad seadustega seatud raamidesse) ja mida need endaga kaasa toovad
- Ootus, et hinnatakse kõiki (vajalikke) asjakohaseid mõjusid (n: puhkealade puhul kultuurilised mõjud versus majanduslikud mõjud)
- KSH-s peaks olema eraldi metsaga kaetud aladele tingimuste (kitsenduste) seadmise aluseks oleva analüüsiga (uuringuga - kaalutud variante ja antud põhjendused)

Küsimused mõjude hindajatale

- Mis oleneb KSH tulemustest ÜP lahenduses, kuidas see ÜP materjalidest välja paistab?
- Kuidas KSH koostajad näevad majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude hindamise osa? Kuidas neid hinnatakse – kes hindavad – kes peaks hindama?
- Milline on olnud KSH koostajate kogemus täiendavate valdkondlike ekspertide kaasamise osas? Milliste valdkondade osas on vajadus täiendavat teavet kaasata?
- Kuivõrd KSH koostaja suhtleb KOV-iga? Kas on tunda, et KOV kui otsustaja vajab KSH-st saadud teavet lahenduste kujundamisel?
- Mida KSH koostaja peab ÜP koostaja ja otsustaja jaoks oluliseks, vajalikuks? Kuidas on korraldatud koostöö?
- Milline on kogemus oluliste asjakohaste mõjude hindamisega?
- ÜP KSH arengusuunad – millistena neid nähakse? Sh sisu, ülevaatlikkus, kasutusmugavus.
- Milline võiks olla optimaalne ÜP KSH aruande maht, sh juhul kui olulist mõju ei ole?

RAHANDUSMINISTEERIUM

Täna!

Tuuli Veersalu

Planeeringute nõunik / RaM REHO

tuuli.veersalu@fin.ee

